

Ἐπειδὴ πᾶσαν πόλιν ὁρῶμεν κοινωνίαν τινὰ οὔσαν καὶ πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνεστηκυῖαν (τοῦ γὰρ εἶναι δοκοῦντος ἀγαθοῦ χάριν πάντα πράττουσι πάντες), ὁῖον ὡς πᾶσαι μὲν ἀγαθοῦ τινος στοχάζονται, μάλιστα δὲ καὶ τοῦ κυριωτάτου πάντων ἢ πασῶν κυριωτάτη καὶ πάσας περιέχουσα τὰς ἄλλας. Αὕτη δ' ἐστὶν ἡ καλουμένη πόλις καὶ ἡ κοινωνία ἡ πολιτική.

Τῷ περὶ πολιτείας ἐπισκοποῦντι, καὶ τίς ἐκάστη καὶ ποία τις, σχεδὸν πρώτη σκέψις περὶ πόλεως ἰδεῖν, τί ποτέ ἐστιν ἡ πόλις. Νῦν γὰρ ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν φάσκοντες τὴν πόλιν πεπραχέναι τὴν πρᾶξιν, οἱ δ' οὐ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ἢ τὸν τύραννον. τοῦ δὲ πολιτικοῦ καὶ τοῦ νομοθέτου πᾶσαν ὁρῶμεν τὴν πραγματείαν οὔσαν περὶ πόλιν, ἡ δὲ πολιτεία τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἐστὶ τάξις τις. Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων, καθάπερ ἄλλο τι τῶν ὅλων μὲν συνεστώτων δ' ἐκ πολλῶν μορίων, ὁῖον ὅτι πρότερον ὁ πολίτης ζητητέος. ἡ γὰρ πόλις πολιτῶν τι πλῆθος ἐστίν. Ὡστε τίνα χρὴ καλεῖν πολίτην καὶ τίς ὁ πολίτης ἐστὶ σκεπτέον. Καὶ γὰρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις. οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην. ἔστι γὰρ τις ὃς ἐν δημοκρατίᾳ πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πολλάκις οὐκ ἔστι πολίτης.

A. 1. Με ποιον συλλογισμό αποδεικνύει ο Αριστοτέλης ότι οι κοινωνίες αποβλέπουν σε κάποιο αγαθό και η κυριότερη από όλες στο πιο σημαντικό.

06 Μονάδες

A. 2. Για ποιους λόγους κρίνεται απαραίτητη η διερεύνηση της πόλης κατά τη διερεύνηση του πολιτεύματος; (Να γίνει επιγραμματική αναφορά)

04 Μονάδες

B.1. Ποιο είναι το ανώτερο αγαθό σε μία κοινωνία και πώς ορίζεται αυτό;

10 Μονάδες

B.2. Γιατί ο Αριστοτέλης επιδιώκει να προσδιορίσει την έννοια του πολίτη και πώς ορίζει τη σχέση του πολίτη με την πόλη;

10 Μονάδες

B.3. Αφού διαβάσετε το παράλληλο κείμενο από τον Πρωταγόρα του Πλάτωνα να αναφερθείτε στη διαφορετική αντίληψη που είχαν οι δύο φιλόσοφοι για τους λόγους που οδήγησαν στην δημιουργία της πόλης.

Και επειδή ο άνθρωπος είχε συμμετοχή σε θεϊκό μερίδιο, πρώτα εξαιτίας της συγγένειας του με το θεό μόνος από τα ζώα πίστεψε σε θεούς, και προσπαθούσε να εγκαθιδρύσει και βωμούς και αγάλματα θεών. έπειτα με την τέχνη δημιούργησε γρήγορα γλώσσα και λέξεις, και βρήκε κατοικίες και ρούχα και παπούτσια και στρωσίδια και τις τροφές από τη γη. Έτσι βέβαια εφοδιασμένοι οι άνθρωποι κατοικούσαν στην αρχή διασκορπισμένοι, και πόλεις

δεν υπήρχαν. αφανίζονταν λοιπόν από τα θηρία, επειδή ήταν πιο ανίσχυροι από αυτά παντού, και οι τεχνικές γνώσεις ήταν επαρκής βοηθός τους για να βρίσκουν τροφή, αλλά ανεπαρκής για τον πόλεμο με τα θηρία -γιατί δεν είχαν ακόμη την πολιτική τέχνη, της οποίας μέρος η πολεμική- επεδίωκαν βέβαια να αθροίζονται και να σώζονται κτίζοντας πόλεις. κάθε φορά λοιπόν που συναθροίζονταν, αδικούσαν ο ένας τον άλλον επειδή δεν είχαν την πολιτική τέχνη, ώστε πάλι αφού διασκορπίζονταν καταστρέφονταν. Ο Δίας λοιπόν επειδή φοβήθηκε για το γένος μας μήπως χαθεί ολόκληρο, στέλνει τον Ερμή που φέρνει στους ανθρώπους τον σεβασμό και τη δικαιοσύνη, για να υπάρχουν και τάξη των πόλεων και συνεκτικοί δεσμοί φιλίας. Ο Ερμής λοιπόν ρωτάει τον Δία με ποιον τέλος πάντων τρόπο να δώσει στους ανθρώπους την δικαιοσύνη και τον σεβασμό.

B. 4. Να σημειώσετε Σ για σωστό και Λ για λάθος δίπλα σε κάθε πρόταση:

α) Ο Αριστοτέλης γεννήθηκε το 322π.Χ.

β) Στην ακαδημία του Πλάτωνα ο κάθε επιστήμονας-φιλόσοφος ενεργούσε για τον εαυτό του και δεν επεδίωκε την προώθηση της επιστημονικής σκέψης σε συνολικό επίπεδο.

γ) Η διδασκαλία του Αριστοτέλη τον έφερε αντιμέτωπο με κάποιους συναδέλφους τους, τον Ηρακλείδη, τον Σπεύσιππο και τον Ξενοκράτη.

δ) Η ηθική φιλοσοφία είναι μέρος της πολιτικής φιλοσοφίας αφού όλες οι ενέργειες του πολίτη στοχεύουν πρώτα στην πόλη.

ε) Η πόλις κράτος είναι ένα όλον που αποτελείται από άρχοντες και αρχομένους και έχει στόχο της την ευδαιμονία.

10 Μονάδες

B.5. α) Να δώσετε συνώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου στα αρχαία ελληνικά: ὀρώμεν, ἀγαθοῦ, πράττουσι, δῆλον, καλουμένη.

05 Μονάδες

β) Να δώσετε ένα ομόρριζα στα νέα ελληνικά για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις (για τις σύνθετες λέξεις να χρησιμοποιήσετε το δεύτερο συνθετικό τους): **πλήθος, ἐπισκοποῦντι, φάσκοντες, συνεστώτων, ὁμολογοῦσι**

05 Μονάδες

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ, ΚΑΤΑ ΛΕΩΚΡΑΤΟΥΣ 9-10

διὸ καὶ μάλιστ', ὧ ἄνδρες, δεῖ ὑμᾶς γενέσθαι μὴ μόνον τοῦ νῦν ἀδικήματος δικαστάς, ἀλλὰ καὶ νομοθέτας. ὅσα μὲν γὰρ τῶν ἀδικημάτων νόμος τις διώρικε, ῥᾶδιον τοῦτῳ κανόνι χρωμένους κολάζειν τοὺς παρανομοῦντας· ὅσα δὲ μὴ σφόδρα περιείληφεν, ἐνὶ ὀνόματι προσαγορεύσας, μείζω δὲ τούτων τις ἡδίκηκεν, ἅπασι δ' ὁμοίως ἔνοχός ἐστιν, ἀναγκαῖον τὴν ὑμετέραν κρίσιν καταλείπεσθαι παράδειγμα τοῖς ἐπιγιγνομένοις. εὔ δ' ἴστε, ὧ ἄνδρες, ὅτι οὐ μόνον τοῦτον νῦν κολάσετε κατεψηφισμένοι, ἀλλὰ καὶ τοὺς νεωτέρους ἅπαντας ἐπ' ἀρετὴν προτρέψετε. δύο γὰρ ἐστὶ τὰ παιδεύοντα τοὺς νέους, ἢ τε τῶν ἀδικούντων τιμωρία, καὶ ἡ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς διδομένη δωρεά· πρὸς ἐκάτερον δὲ τούτων ἀποβλέποντες τὴν μὲν διὰ τὸν φόβον φεύγουσι, τῆς δὲ διὰ τὴν δόξαν ἐπιθυμοῦσι. διὸ δεῖ, ὧ ἄνδρες, προσέχειν τοῦτῳ τῷ ἀγῶνι καὶ μηδὲν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τοῦ δικαίου.

Λεξιλόγιο

διορίζω = προσδιορίζω

καταλείπω = αφήνω ως κληρονομιά

σφόδρα = αυστηρά, επακριβώς

καταψηφίζομαι = καταδικάζω

ποιοῦμαι τι περὶ πλείονος = θεωρῶ κάτι σπουδαιότερο

A. Να μεταφράσετε το απόσπασμα: «διὸ καὶ μάλιστ'... κολάζειν τοὺς παρανομοῦντας»

10 Μονάδες

B. Ποιος εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς τιμωρίας σύμφωνα με τὸ παραπάνω απόσπασμα;

10 Μονάδες

Γ.1. Να γράψετε τοὺς τύπους που ζητοῦνται:

γενέσθαι: τὸ δεύτερο ἐνικὸ πρόσωπο τῆς προστακτικῆς στὸν ἴδιο χρόνο

ἴστε: τὸ τρίτο ἐνικὸ πρόσωπο τῆς ευκτικῆς τοῦ ἐνεστώτα

διδόμενη: τὸ δεύτερο ἐνικὸ πρόσωπο τῆς προστακτικῆς αορίστου β' στὴ μέση φωνή

ὧ ἄνδρες: τὴν ἴδια πτώση στὸν ἄλλον ἀριθμὸ

04 Μονάδες

Γ.2. Να μεταφέρετε στὸν ἄλλον ἀριθμὸ τοὺς κλιτοὺς τύπους ἔτσι ὥστε νὰ ἀποδίδεται τὸ νόημα:

«ὅσα δὲ μὴ σφόδρα περιείληφεν, μείζω δὲ τούτων τις ἡδίκηκεν»

06 Μονάδες

Δ.1. Να ἀναγνωρίσετε καὶ νὰ ἀναλύσετε τὴ μετοχή: τοὺς παρανομοῦντας

03 Μονάδες

Δ.2. Να μεταφέρετε, με όλους τους δυνατούς τρόπους, στον πλάγιο λόγο το απόσπασμα: «δεῖ ὑμᾶς γενέσθαι μὴ μόνον τοῦ νῦν ἀδικήματος δικαστάς, ἀλλὰ καὶ νομοθέτας.» με εξάρτηση: Οὗτος εἶπεν...

03 Μονάδες

Δ.3. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους όρους: γενέσθαι, κανόνι, τούτων, ἅπαντας

04 Μονάδες



arxaia-latinika.gr



arxaia-latinika.gr